

PRESENTACIÓ

En plena crisi econòmica i després d'unes eleccions autonòmiques que varen capgirar completament el signe de l'orientació política, el novembre de 2011, l'any 2012 va néixer sota el signe del que hom coneixeria com a retallades socials en tots els àmbits i a tots els nivells.

El govern «dels millors», sota la inspiració de les polítiques neoliberals, va iniciar el seu curs, inspirat per l'equip d'especialistes (*think tank*) de determinades escoles de negocis, amb l'objectiu que s'havia de tornar cap a la privatització de serveis públics i posar fi a la «festa» que, segons els vencedors de la contesa electoral, havia caracteritzat el Govern de coalició dels partits d'esquerres. La sanitat i l'educació serien els principals àmbits on aquestes polítiques veurien plasmada més clarament la seva executòria.

En paraules d'alguns polítics del nou poder polític: «fins ara s'ha invertit molt en l'escola i la sanitat públiques, ara és l'hora de l'escola concertada i de la sanitat privada...». I va començar un pla sistemàtic de desconstrucció del sector públic.

La constricció dels pressuposts es va notar en tots els nivells de l'administració pública catalana, tant autonòmica com municipal. Això féu que els serveis socials, tant directes com aquells que es proporcionaven mitjançant institucions del tercer sector i amb subvencions públiques, es veiessin afectats de tal manera que, fins i tot, moltes d'aquelles entitats feren fallida.

Malgrat les privatitzacions, i també per causa d'aquestes, l'atur va continuar creixent; els desnonaments per causa dels impagaments d'hipoteques, també. La bombolla havia esclatat i amb aquesta explosió de ciment i argila els que pagaren la major de les injustícies, provocada per una política financera instigada per un afany de guany incontrolat, foren els sectors socials més febles i, fins i tot, les classes mitjanes; els bancs i caixes simplement es varen reestructurar i reberen una injecció supermilionària d'euros per part del Govern

de l'Estat. És cert que la darrera dècada, de creixement per sobre de les nostres possibilitats, amb el suport del crèdit especulatiu d'una política econòmica forassenyada, havia d'acabar abocada a una època de major austeritat, però aquells que la provocaren en molts sentits n'estan sortint beneficiats, mentre els perjudicats són els de sempre i el resultat és una societat més polaritzada on els rics són més pocs i cada vegada més rics, i els pobres cada vegada són més i cada vegada més pobres. Aquesta polarització ens aboca a una major conflictivitat i a un major increment de la marginació de sectors socials més nombrosos.

Davant aquest cúmulo de desastres, la ciutadania no va contenir la seva indignació, i sorgiren moviments diversos de contestació a les polítiques encetades, que varen culminar en allò que es va conèixer com a «moviment 15-M», amb l'ocupació de diversos espais públics, manifestacions de protesta, molt especialment a Madrid, Barcelona i a les grans ciutats d'arreu de l'Estat. A la capital del Principat es va ocupar la plaça de Catalunya i es convertí en el principal focus de protesta d'un moviment heterogeni però sota el signe de la revolta contra les polítiques conservadores i les retallades socials.

L'any 2012 serà conegut com l'any de la indignació. De la perplexitat hom va passar a viure sota pressió, per acabar amb la ciutadania indignada per les injustícies d'una crisi que havien provocat la cobdícia desbocada d'alguns i la inèpcia de la gestió dels afers públics d'una classe dirigent que no va estar a l'altura de les circumstàncies.

Davant aquesta situació, el sociòleg, com a ciutadà, es va indignar com qualsevol persona amb un mínim de sensibilitat social, però també tenia l'obligació d'analitzar la situació, cada situació, i veure'n les causes i conseqüències. *Societat catalana 2012*, una vegada més, aconsegueix la seva comesa des que l'Associació Catalana de Sociologia es va comprometre a publicar l'anuari. Són temps difícils, en què la dinàmica social canvia molt acceleradament, empenya per una economia en recessió que es fa sentir arreu, i molt especialment en la pèrdua de la feina, de l'habitatge, i de la cobertura social a tots els nivells. Els resultats d'aquesta visió crítica, que pretén ser analítica i, en la mesura de les seves possibilitats, objectiva, és el que posem una vegada més al vostre abast.

JOSEP M. ROTGER

President de l'Associació Catalana de Sociologia